

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1905. Junius 25.

Vasárnap.

XXIV. évfolyam. 51. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részé-
vel közlemények, Vajna
Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési
pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába kü-
lendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábas petítorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos és árverési hirdetések külön díjtétel szerint
Nyílt értekezési díj 30 fillér.
A hirdetések nyílt értekezési díjára fizetendő.

Sulyos helyzetben.

A Fejérváry kormány bemutatkozott szerdán a képviselőházban is, a főrendeknél is.

Mindjárt a királyi kinevezésekről szóló leirat felolvasása után azonban olyan események történtek, mire példa 1861 óta nem fordult elő a magyar parlamentben.

Leszavazták a kormányt vagyis bizalmatlanságot fejeztek ki vele szemben úgy a képviselőházban, mint a főrendiházban.

Ez előre látható és tudható volt.

Mert hiába való volt a királyi kizárólagos alkotmányos hangja; hiába való volt Fejérváry kijelentése, hogy törvényesen akar kormányozni: a kabinet sulyos születési hibáját semmi sem korrigálhatja. Születési hibája pedig az, hogy nem törvényes ágyból került ki s a kormányok szülőinek egyike: a törvényhozás, semmi képen sem akarja magáénak vallani.

Ezért tehát a törvényhozás nemcsak minden közösséget megtagadott vele szemben, de iparkodott parlamenti bajlékától is megfosztani. Megvonta tőle a parlamenti kormányzás minden törvényes eszközét, kifejezte teljes bizalmatlanságát s így a Fejérváry kormány végképen alkalmatlanná vált arra, amit neki szántak, hogy t. i. közvetítse a korona és a parlamenti többség között a megegyeződést.

A válságnak tehát nem kibontakozási alapját jelentette a Fejérváry-kormány, hanem újabb és sulyosabb komplikálását.

Azzal a ténnyel pedig, hogy az országgyűlés szeptember 15-ig elnapoltatott ismét csak az alkotmányosságon esett olyan sulyos csorba, melyet kiköszörölni szinte lehetetlenség.

Hitünk szerint nincs más mód ezek után mint az, hogy le kell mondania a Fejérváry-kormánynak, hogy jöjjön helyébe egy új kormány a törvényesség minden kellékével a parlamenti többség kebeléből, kezében a nemzet minden megvalósítható ohajával.

Hitünk szerint a Fejérváry-kormánynak jöttékor sem volt már parlamenti jellege, lemondásával tehát nem nyerheti meg a jogot az alkotmányos, habár ideiglenes ügyvezetésre sem.

Odafönn tehát, ha okultak a Fejérváry-kísérlet kudarcán, le kell vonni azt a legelső konzekvenciát, hogy a Fejérváry-kormányt a lehető legrövidebb idő alatt eltávolítsák. És garanciát kell adni, hogy ezen eltávolítás után nem jönnek újabb hasonló imparlamentáris kísérletek. Minden nap, a mely ennek a kormánynak az életét meghosszabbítja, nyitabb kifejlődése az abszolutizmusnak. Mert egyre nyitabban árulja el, hogy a Fejérváry imparlamentáris kinevezése nem alkot-

mányszerű expedienst volt szánva, hanem előre megfontolt kijátszása a magyar alkotmánynak. Ezt a hitet meggyökereztetni a mai viszonyok közt végzetes politikai hiba volna. Sőt egyesegyedül csak azzal paralizálható, ha a korona mennél gyorsabban, lehetőleg pár nap alatt, a Fejérváry-kormány eltávolításával nyíltan dokumentálja, hogy az alkotmányellenes helyzet, mely most előállott, nem előre kieszt és tudatos terv volt, hanem szerencsétlen és téves kísérlet.

A lázas izgalom, mely ma országszerte uralkodik, ezekre a momentumokra vezethető vissza. S roppant veszedelemnek tartjuk, ha ez az izgalom újabb táplálékot nyer a Fejérváry-féle ügyvezetés etabliozásával. Ezt fontolják meg jól, a kik a mostani szerencsétlen kísérletet előidézték. Mert nem mindegy, ha egy pár napig tart csak s csupán a megdondatlanság jellegét árulja el az alkotmányellenes állapot, vagy hogyha hetekig, esetleg hónapokig húzódva, az abszolutizmus jellege alakul ki belőle.

A legsürgősebb, az egyetlen sürgős lépés tehát, mely felülről az alkotmányos uralom fentartásának szándékát komolyan bizonyíthatja, az, hogy a Fejérváry-féle kísérlet azonnal, egy pár nap alatt, a múltak emléke legyen s a többségből, bármilyen

TÁRCA.

Életképek.

II.

A mária-nosztrai hölgy.

Irta: Barthalis János.

Anyját korán elveszítette. A szülőigond teljes sulyával nehezedett az apjára. Csak hogy igen sokszor nem sok köszönet van abban, mikor a lánygyerekek anyja nélküli nő föl.

Még fiatal más. De sokkal jobb, ha az is az anyai védőszárnyak melegétől erősödik meg az élet küzdelmeire.

Boris úgy nőtt fel, mint az erdei vadvirág. Támasz nélkül, oltalom nélkül.

Ott járt, ahol akart. Azt tette, a mi neki jól esett.

Apja a „szülőigond sulyát” úgy értelmezte, hogy elég az, ha élélmez, ruházza a Borist, s mikor jónak látja, alaposan eldöngeti, mert hát addig kell hajlítani a fát, a mig vessző, különben később eltörik.

Ez utóbbi nevelési rendszert pedig — a mely is okkal-móddal s annak idejében (daca a humánus korunknak) s ott, ahol szükséges, állra vezetett — olyankor gyakorolta, mikor özvegyi állapotára való tekintettel mélyen kacsintott a pohár fenekére.

Boris — ki már unta az „apai gondoskodást” — egy napon arra ébredt fel, hogy apja elutazott abba a modernebb hazába, ahol a „szülőapák” humánusabb rendszert követnek, mint az övé tette itt alant. Szóval: Boris teljesen árva lett.

Apjától, anyjától esinos vagyont örökölt.

De bár ne „hagyatékolt” volna semmit. Mert a telekkönyvi A + okozta a vesztét. Ha semmi birtok nem marad rá, talán jó eséléd, vagy jó napszám lett volna, s később talán „tűrhető” feleség valamely kézimunkás mellett. De hát ördöge van a pénznek, s a földbirtoknak avatatlan kezekben.

Mikor teljesen egyedül maradt mind ezt du-dolgatta:

Iskolába nem jártattak

Olvadni nem tanítottak . . .

Hissen anélkül is tudta azt mindenki. Sőt még azt is, hogy a Boris félkegyelmű. Lehet, hogy családi baj volt ez nála. Lehet, hogy apja gorombasága tette olyanná.

A vagyon pedig bolond kézben nincs jó helyen; különösen, ha nő a birtokosa, aki még ráadásul „iskolában sem járt”. . . .

Boris élőpélda rá.

Mikor apja meghalt, a rokonok egyike, aki gyámolította, s már előre arra számított, hogy a tudatlan lány vagyonát apránként megkaparítja, azt tanácsolta neki:

— Kezelem a birtokodat, s te meg állj be va-

lahová eselédnek. Házad, földbirtokodis keres, meg te is. Végül olyan gazdag lány leszel, hogy négy lovas hintóval jönnek utánad a férfiak. Akkor kiadom a részedet, a mihez te is kerestél, s meglásd, olyan jó módba jutsz, hogy megirigylis azt még a falu legelső kisasszonya is.

Boris — a félkegyelmű — módfelett megörült a szép szónak, s a rózsaszínű, tündéres jövőnek.

Örömben azt is megtette, hogy két tanu előtt még egy írás alá is oda tette keresztvonalását, melyben, — mint neki a jó rokon külön és előre megmagyarázta — arról volt szó, hogy jóváhagyja a szülőhelyettes intézkedéseit.

A feleszü árva pedig ezzel vált meg egy olyan birtoktesttől, melyre a rokonok régtől fájt a foga.

És aztán beállt egy jómódu családhoz szolgá-lónak. Igaz ugyan, hogy sok hasznát nem vették a házkörül, hanem annál inkább a gazdaságnál, mert tudva-érvő dolog, hogy a feleszűek nagyon erősek.

Egyszer aztán Boris azon vette észre magát, hogy szerelmes — minden legénybe, aki vele csin-talankodott. Sokan ígérték neki házasságot — tré-fából. S mikor aztán a faképnél hagyták napokig elsirt, elbusongott, s önmagacsinalta versekben, da-lokban öntötte ki szíve fájdalmát, midőn a rézedé-nyeket surolta az udvari kut körül.

A dallam ugyan olyan borzasztó cikornyás volt, hogy azt Európa leghíresebb karnagya sem iett volna képes kottára szedni. Hangja pedig annyira fülbántó, dühregerjesztő vala, hogy annak hallatára a tyukok ijedten menekültek óljaikba, míg a kakas

áron, bármi módon, felelős és alkotmányos kormány neveztesse ki.

Minden más lépés vagy kísérlet csak rohamosan lefelé visz bennünket a katasztrófa-politika lejtőjén.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— Nagy nap a parlamentben. —

A képviselőház június 21-én délelőtt 10 órakor ülést tartott Justh Gyula elnöklete alatt.

Ezen ülés iránt óriási volt az érdeklődés.

Justh Gyula fél 11 órakor megnyitotta az ülést és előterjesztette az időközben beérkezett iratokat.

Kihirdette, hogy Lányi Bertalan mandátumáról lemondott, Perczel Dezső megbízatását pedig az összeférhetetlenségi bizottság megszüntetnek nyilvánította.

11 órakor bevonult az új kormány, élén báró Fejérváry Géza miniszterelnökkel.

A képviselők nagy zajjal fogadták az új kormányt és Justh Gyula elnök csak nagy nehezen tudott rendet csinálni.

Midőn a zaj lecsillapodott, felemelkedett báró Fejérváry Géza miniszterelnök és bejelentette, hogy királyi kézirat érkezett és átadta azt felolvasás végett az elnöknek.

Az elnök felolvastatta a kéziratot, a mely a Tisza kormány felmentését és a Fejérváry kabinet kinevezését tartalmazta.

E kézirat tudomásul vétele után elmondta báró Fejérváry bemutatkozó beszédét és kifejtette ismeretes programját, a mely szerint kabinetje csak közvetítő kormány és arra törekszik, hogy a többséget juttassa úralomra.

Hangsúlyozta, hogy alaposnak tartja azon reményét, a melyszerint a többség kebeléből kinevezendő miniszterium nemsokára elfoglalhatja helyét.

Ezután arra kérte a képviselőházat, hogy a kvótabizottságot sürgősen küldje ki, szavazzon meg egy négy havi időre terjedő indemnitást és ajánlja meg az évi ujjonejutalékot, végül pedig utalja ki a közmunkákra szükséges költségeket.

Beszéde végén több javaslatot nyújtott be és azután hirtelen jelentette, hogy még egy királyi kézirat érkezett.

Erre azonban óriási zaj támadt.

Az elnök kijelentette, hogy ezt a kéziratot nem

hajlandó elfogadni, mert annak felolvasása nincs a napirendre kitűzve.

A szabadelvűpárt azon a nézetben volt, hogy a királyi kéziratot azonnal fel kell olvasni és később a mellett is szavazott.

Hosszabb vita után az elnök szavazásra bocsátotta a kérdést, a mire a többség kimondotta, hogy ezen újabb királyi kéziratot most nem kívánja tárgyalni.

Erre újabb zaj támadt, amelynek lecsillapulta után Kossuth Ferenc előterjesztette ismeretes bizalmatlansági indítványát.

Ezen indítvány előterjesztése után hosszas vita támadt, amelyben különösen gróf Tisza István vett részt.

Gróf Tisza István is azt indítványozta a szabadelvűpárt nevében, hogy a képviselőház szavazzon bizalmatlanságot a kormánynak és az általa előterjesztett bizalmatlansági indítványt alig különbözött e tekintetben a Kossuth Ferenc indítványától lényegben.

Végül a képviselőház Kossuth Ferenc indítványát nagy szótöbbséggel elfogadta.

E határozat után Justh Gyula elnök elővette a királyi kéziratot és átadta azt Hammersberg László jegyzőnek, hogy olvassa fel.

A jegyző felolvasta a királyi kéziratot, amelyben az állott, hogy a király a képviselőház ülését szeptember hó 15 ig elnapolja.

Rettenetes vihar támadt ennek hallatára a képviselőházban.

Az elnök hiába próbált rendet csinálni. Végre is kénytelen volt az ülést felfüggeszteni.

Szünet után báró Bánffy Dezső határozati javaslatot nyújtott be, a melyszerint a képviselőház felhívja a törvényhatóságokat az ellenállásra és kimondja a törvénytelen kormányra és e kormány rendeleteinek végrehajtására az anyagi és büntetőjogi felelősséget.

A képviselőház Bánffy Dezső három ezen javaslatát elfogadta.

Ezután elkészítették az ülés jegyzőkönyvét, azt felolvasták és hitelesítették és ezzel az ülés d. u. 2 órakor véget ért.

A főrendiház ülése.

A főrendiház is jun. 21-én délután ülést tartott gróf Csáky Albin elnöklete alatt.

Az ülésen Desseffy Aurél gróf bizalmatlanságot indítványozott a kormánynak, a mely a főrendiházban is bemutatkozott épen úgy, mint a képviselőházban.

Desseffy indítványát pártolták Podmanický Géza báró és Hegedűs Sándor.

Végül szavazás alá bocsátották a kérdést és az eredmény az lett, hogy a főrendiház 54 szavazattal 19 ellen kimondotta a bizalmatlanságot a kormány iránt.

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület egy éve.

— Sándor József t. alelnök-főtitkár 1904. évi jelentéséből. —

Mozgalmas éve volt az Emkének fennállása 21 ik esztendője, úgy az előfordult akcióknál, mint anyagi gyarapodásánál, de még inkább anna nagy személyi veszteségeknél fogva, melyek legjobb, legigazabb alapvető tagjai egész sorozatának kidőlése által érték. E mozgalmas évről jelentésünket az ismeretlen kifejezett kívánsághoz képest: lehető rövidséggel áttekinthetőleg az alábbiakban terjesztjük elő.

Az Emke alapzagyona ez idő szerint helyi és vidéki pénzintézetekben 1,017,338 kor. 52 fl., értékpapírokból 657,815 kor. 80 fl., földbirtokokban 564,124 kor., épületekben 436,312 kor. 98 fl., háztartásokban 86,892 kor. 80 fl., állami és községi kölcsönökben 113,812 kor. 44 fl., várandóságokban 87,767 kor. 24 fl. pénztárkészlet 6,119 kor. 45 fl., felszerelések 6,299 kor. 91 fl., együtt 2,976,483 kor. 14 fl., ehhez hozzávéve a Miksa Zsuzsánna féle 160,000 kor. nás háztartékot, összesen 3,136,483 kor. 14 fl. Látható ezekből, hogy az értékek elhelyezése elég aránylagos, mi által az egyesület előreláthatólag minden oldalról fedezve van. A takarékos betétek apasztása az egyesület állandó törekvéseinek tárgya, úgy azonban, hogy ezáltal a kulturális cél a jövedelmeket illetőleg ne szenvedjen.

Az iménti törzsvagyományban, nem számítva a Miksa Zsuzsánna féle háztartékot, nem kevesebb mint 103,264 kor. 6 fl. az újabb készpénz-gyűjtés, ez tehát a múlt közgyűlés óta a növekedés; oly tekintélyes összeg, a minő csak az egyesület első éveiben fordult elő, a mi az Emke iránt nem szűnő érdeklődés tanujale s bizonyítéka annak, hogy kétségtelenül a szervezet is megteszi a magáét.

Az Emke segélyekre felhasználható járadék jövedelem a költségvetés szerint immár 167,904 kor. 43 fl., mely összeg a kulturális cél javára a jövőben akkor is biztosítva van, ha az Emke fejlődése ma megállana, a mi nem valószínű, sőt a tömegvonzást, tekintve, a biztos fejlődés most már kétségtelen. A

kihívóan kukorékolt rá. Még a varju is messze elkerülte a falut, mikor Borist danázni hallotta ilyen képpen:

— „Hogy azt mondja:”

Kivül fényes, belől rozsdás,
S az én szívem igen rostás,
Kedves angyalom!

Kivül rozsdás, belől fényes
S a te szived igen kényes,
Kedves galambom!

Egyszer aztán — addig bőjtölt Szt. András napján, ha álmában meglátta, hogy ki lesz a férje, míg váratlan szerencse érte: egy félig tönkrement vidéki kiscgazda, aki hallott már a Boris vagyoni s észbeli állapotáról, — megkérte feleségül.

Hogy ennek nem jó vége lesz, előre figyelmeztették a leendő menyasszonyt.

Annak ugyan hiában beszéltek. Örömeiben táncolt is, hogy férjhez megy.

Szegény bolond!

Még csak azután esattogott a danája iszonyatos hangterjedelemben. Hol olvadékonnyar, hol megriadozva. Azon napokban az összes szomszédok elvesztették zenei érzésüket, s nem tudtak különbséget tenni a tehénbőgés meg a leghíresebb cigány banda fülbemászó akkordjai közt. Új nótá járta akkor:

— „Hogy azt mondja:”

Itt hagylak te fényes mozsár,
Tégedet is nagy fakanál,
Kedves angyalom!

Dézsza, fázék, csupor, kártya,
Kezem egyiket sem bántja,
Kedves angyalom!

Az esküvő — nagy öröme a szomszédok agyonkinzott füleinek — megtörtént.

Hanem a Borisnak hamarosan rosra fordult a sorja.

Férje egyszer is máskor is így szólt hozzá:

— Híllode, Boris! nem érdemes két faluban gazdálkodni. Adják el a birtokodat, s szerezzünk itt mást helyette. Jobb lesz az ránk nézve. Most is tudok több eladó földet. Vásároljuk meg a nevedre. Jó lessz?

Boris örömmel állt rá.

Az eladásnál ugyan Boris kézvonzását — mert írni nem tudott — mindig felhasználták az okmányon; — azonban a vásárlásnál sohasem vették igénybe azt. A vevő minden esetben a férj volt. — Az ingatlanokat a maga nevére íratta.

A mi azután történt, mindeonapi dol'og

Mikor már Boris összes vagyona el volt adva, a férj szabadulni ohajtott tőle. Utította, verte a dolgotalan, féleszü asszonyt, aki még a konyhához sem értett. Többször el is zavarta a háztól. Hanem Boris — mint a hűséges kutya — mindig visszasonpolygott az urához.

Egy éjjel nagy tűz ütött ki a faluban. Szeles idő lévén, a vörös kakastöbb épületet elhamvasztott.

Az illetékes helyen más napon, a férj jelentést tett.

— A gyújtogató nem más, mint a feleségem, a Boris. Elárulta nekem. A múlt héten szóváltás közben — mert csunya szája a Boris — pofon ütötte

őt N. uram, s a feleségem ezért vörös kakast röptett az épületébe. Szél volt, onnan harapózott el a tűz.

Boris nem tagadta tettét sehol. A vallatásnál, s a végtárgyaláson sohasem mondott egyebet a féleszü asszony:

— Igaz, én gyújtottam meg N. gazduramat, mert megpofozott.

El is ítélték nyomban, hosszú rabságra, Mária Nosztrára.

Sok év telt el azóta.

Egyszer aztán visszakerült a faluba Boris, a mária nosztrai nő. Hanem ott kellemetlen csalódás érte.

Régi lakhelyükön idegen arcok fogadták. Azoktól, az új tulajdonosoktól tudta meg, hogy férje nagyon be volt adósodva, s nyomtalanul eltűnt a vidékről.

— Talán, mondotta a bőbeszédű háziasszony — valami nagy vízbe ölte magát.

Az is lehet, hogy Amerika városába szökött; de lehet, hogy itthon rejtőzik.

Vagyona, háza, dobra került. Mi vettük meg. Hanem azon, a maga neve, leltem Boris, nem szerepelt. Sem az adósságon, sem a birtokon. Még örüljön neki, mert legalább a sajátja, mit a szülőitől örökölt, megmaradt, — ha ugyan el nem adta addig, amíg a férjével együtt volt.

Boris a féleszüek bambaságával mosolygott.

Nyakába vetette kis batyuját, s elment a nagy világba — ujl'og szolgálatot keresni.

Most hol itt, hol meg amott hangzik — a mulakat visszasíró — szomorú, halott riasztó, varjúkergető nótája, egy kis javítással:

— „Hogy azt mondja:”

részletezés 3-ik lapján kimutatjuk, hogyan emelkedett az összeg az egyesület fennállása óta az első évi 2400 kor-ról fokozatosan 167,904 kor-ra s a nemzeti ügy érdekében nem lehet más kívánságunk, mint hogy a fejlődés így menjen előre és akkor az Emke minden hozzáfűződő várakozásnak közmegelegedésre képes lesz eleget tenni, míg ma lépésről-lépésre csak anyagi ereje határáig terjeszkedhetik.

A 167.904 kor. 43 fil. évi jövedelemnek felhasználását a költségvetés szerint a következőképpen javasoljuk: Algyógyi gróf Kun Kocsárd székely földmívelő iskolára fordítatik: rendes 45628 kor. Hat Emke-iskolára rendkívüli 314 kor. 70 fil., rendes 7234 kor. 5 fil., összesen 7648 kor. 75 fil. Tíz kisdóvódára rendkívüli 412 kor. 6 fil., rendes 8826 kor. 50 fil., összesen 9238 kor. 56 fil. Emke iskolák és óvodák vegyes kiadásaira rendes 6159 kor. 70 fil. Iskoláépítési segélyekre összesen 34500 kor. Nyolc gyermekmenedékhelyekre rendkívüli 34500 kor., rendes 700 kor. Kétszakiskola támogatására rendes 660 kor. Tizenkilenc néptanítói jutalomra és egy-szersmindenkorra szóló segélyre rendes 2484 kor. 24 fil., rendkívüli 801 kor. 30 fil., összesen 3285 kor. 54 fil. Népiszkolákra átmeneti külső bevételek után rendkívüli 400 kor. Székely ipari segélyekre és ösztöndíjakra a Kőrös Sándor-féle alaptól rendes 4329 kor. 10 fil., rendkívüli 1440 kor. 3 fil., összesen 5772 kor. 13 fil. Huszonkét felekezeti iskolára és papi segélyre rendes 1200 kor., rendkívüli 1330 kor., összesen 2530 kor. Népkönyvtárak, népdalalkörök és ifjúsági egyletek szervezésére rendkívüli 5100 kor. Bizalmas segélyekre a rendelkezési alaptól rendes 1743 kor. 12 fil. Vegyes segélyekre és kiadásokra rendkívüli 4973 kor. 79 fil., összesen 4973 kor. 79 fil. Kulturális alapok és Emke-bérlő-alap növelésére közgyűlési határozatok értelmében rendkívüli 4072 kor. 37 fil. Bérházak fenntartási költségei rendkívüli 10469 kor. 1 fil. Dologi kiadások rendkívüli 9650 kor. Kezelési költségek személyi kiadásai rendkívüli 11635 kor. Tagdíj-behajtásokért és új tagok gyűjtéséért rendes 2200 kor. Egyesületi szolgálományaik rendkívüli 1062 kor. Újabb segélyekre év végéig rendelkezésre áll rendes 3578 kor. 46 fil. Összesen rendes 50761 kor. 68 fil., rendkívüli 117142 kor. 75 fil., összesen 167904 kor. 43 fil.

Ez összefoglalás szétbontása tételenként megtalálható a részletezés 10—14. lapján s kitetszik a fenti összefoglalásból, hogy az Emke évi jövedelmének átlag egy harmadat szakiskolákra, másik harmadat népiszkolákra és kisdóvódákra, utolsó har-

madat pedig vegyes segélyekre adja s csak egy kis töredék az, a mi adminisztrációjára fordítottatik, a miről külön lesz szó.

A „Háromszék vármegyei Erzsébet-árvalány-névelő intézettel kapcsolatos női- és gazdasági szakiskola vizsgálata.

F. év június 21-én d. e. 8—12-ig és d. u. 3—6-ig tartott meg nevezett iskolák évi záró vizsgája. A beiratkozott 51 növendék közül a fehérneművarró osztályban tanult 18, a fehérhímző- és gépkötő osztályban 8, a ruhaszabászati osztályban 14, a gazdasági szakiskolában előképzettséget nyert 11. Az egyes csoportok élen álló képesített szak-tanulók megmutatták, hogy érik, tudják, hogy ennek a szakiskolának mi a feladata, mert a felmutatott siker, a bemutatott tananyag és munkássággal beigazolták, hogy a szakiskolákra nemcsak magának az árvaházi növendékeknek, hanem a vidék és város azon leány növendékeinek is szükségük van, kik valaha önálló jó gazdaságonyok akarnak lenni.

Örömmel tapasztaltuk, hogy a szakiskolákban nemcsak az árvák, hanem több városi és vidéki leány növendék is tanul, kik más tudományos iskolában nyert képzettségüket most a szakismeretekkel akarják ki-gésztetni. Ugy délelőtt, mint délután szép-számu közönség vett részt a vizsgálaton, mintegy kifejezést adván érdeklődésük által annak, hogy ez intézet belügyi vezetésével, munkásságával meg-vannak elégedve és szívesen adóznak a kifejtett munkásságért, a felmutatott eredményért elismeréssel.

Az elméleti tantárgyakat: Olvasás, nyelvtan, szám-tan, irántan, háztartástan, gazdaságtan, egészség-tan, ének, szépirod., rajz és tornát Nagy Emília okl. tanítónő tanította.

A női kézimunkát, gépkezelést, fehérnemű szabászatot, szövet ismeretét Pál Mariska képesített munkamester, a ruhaszabászatot Gáspár Róza, a konyhakertészetet, sütést, főzést, mosást, baromfi tenyésztést, kötésgép kezelést és árusítási naplót Nagy Sára, a takarítást, téglázást, színes- és géphímezést, a rendtartást Czifler Teréz ezen szakokra képesített szakoktató tanította.

Az elméleti és gyakorlati tantárgyak tanításában felmutatott eredmény minden várakozást kielégített s bebizonyította azt, hogy az intézet, ha a halat korral együtt lépést tart a méltó arra, hogy egy a felsőbb hatóságok, mint az áldozatkész nagy közönség továbbra is támogassa.

A vizsgák vezetésére a kir. tanfelügyelő ur, Dr. Török Andor polgármester urat kérte föl.

Az intézetben benn tanuló növendékek között Zajzon Zelmira-alap kamataiból 14 kor., öz. Cserey Jánosné adományából 10 kor., Gróf Mikes Árminné intézeti elnök adományából 10 kor. és néhai ifj. Tóth István és neje Szabó Róza urnó kedves gyermekei: István és Ida emlékére tett alapítvány kamataiból 7 kor. és egy magát megnevezni nem akaró ur szíves adományából egy kínai ezüst névjegy-tartó osztatott ki az árvák között.

A Zajzon Zelmira emlékére, Zajzon Lázár ur és neje Hankó Lujza urnó által tett egyes alapítvány kamataiból András Berta és Szaniszló Etel, a Tóth István és Ida alapítványból Tódor Ágnes és Zsidó Biri, öz. Cserey Jánosné adományából Bede Ilona, Babos Ágnes, Sára Tamás árvaszekei elnök ur adományából Vizi Mari és Jancsó Rebi, Gróf Mikes Árminné adományából Fülöp Teréz, Babos Erzsébet, Török Mari, Turóczi Anna, Baricz Biri és Szűcs Jolán nyertek az egyes szakokból felmutatott szorgalom szerint jutalmat, míg az ezüst névjegy-tartót Jancsó Teréz nyerte el, ki az összes szakokban kitűnően állotta meg helyét.

Az igazgatóról és nejeiről csak annyit legyen szabad mondanunk, hogy az ő munkásságukat eléggé bizonyítja az, hogy csaknem egészségüket hozták áldozatul a sokoldalú teendőikkel szemben.

Vármegyénk és városunk e human intézete egy berendezés, mint munkásság tekintetében hivatása magaslátán áll, azért méltán kívánhatjuk, hogy soká éljen és virágozzék!

Jelen volt.

NAPI HIREK.

— A honvédség köréből. A honvédelmi m. kir. miniszter Zacharia Ádám századost a brassói 24-ik honvéd gyalogezred 3-ik zászlóaljából Kézdi-

vásárhelyről Eszékre, Szűcs Ervin feladnagyt ugyancsak Kézdivásárhelyről Budapestre helyezte át. A távozó két derék, intelligens tiszt tiszteletére kártyaikat f. hó 22-én este bucsu estélyt rendeztek, melyen a társadalom más osztályai is képviselve voltak, akik velünk együtt szívvel mondtak szíves búcsút a távozó tiszteknek.

— Urnapját Kézdivásárhelyen az ideán is szokott fénytel és pompával ünnepelték meg a katolikus hívők. Kivonult a kir. honvédség is, mely dísz-tüzet adott mise közben a legfelsőbb Ur üdvözlésére. A körmenet is elindult a főterre felállított 4 sátorban elhelyezett oltárhoz, azonban a záporosó miatt vissza kellett térni a templomba s itt végződött az isten tisztelet többi része. Döbben a minoriták vendégszerető asztalánál diszebéd volt, melyben a világi elem s a honvéd tisztikar is szép számmal volt képviselve.

— Diszközgyűlés. A Kézdivásárhelyi Kereskedő Ifjak Társulata máj. vasárnap, délután pontban 2 órakor saját helyiségében diszközgyűlést tart, melynek főtárgya: Kiss Károly tanárnak, a társulat 15 év óta érdemes alelnökének negyedszázados jubileuma alkalmából a társulat részéről rendezendő óváció. A diszközgyűlést a Nagy Ferenc-féle ligetben kedélyes oszonna fogja követni.

— Záró-ünnepély. A Kézdivásárhelyi m. kir. állami elemi fiú- és leányiskolák évzáró nyilvános vizsgálatai a héten nagy közönség s a szülők jelenlétében kiváló sikerrel lefolyván, ma vasárnap délután pontban 3 órakor lesz a záró-ünnepély a tornacsarnokban, a következő műsorral: 1. Előki megnyitó Dr. Török Andor, gondnoksági elnöktől. 2. Az éj. Éneklés az V., VI. vegyesosztály énekkara. 3. Szavalt Szűcs Teréz, VI. o. tanuló. 4. Népdalegyveleget énekel az V., VI. o. 5. Imáit mond: Kapusi Róza, VI. o. tanuló. 6. Adjon Isten a magyarnak jó napot! éneklés az V., VI. vegyes osztály. 7. Szavalt Rosenfeld József, V. o. t. 8. A jutalmak kiosztása. 9. Himnusz; éneklés az ifjúság.

— Gábor Áron emlékünnep. Július 2-án d. u. 2 órakor Eresztvényben hazafias ünnepséget rendez a sepsiszentgyörgyi „Székely Társaság“ Gábor Áronnak, az ágyúöntő székely hősnak sírjánál, a következő műsorral: 1. Az ev. ref. dalárda énekel. 2. Előki megnyitó beszédet tart Dr. Bene István orsz. képviselő. 3. Ünnepi beszéd. Tartja: Dr. Nagy György ügyvéd. 4. Szavalt: Korösi Endre ev. ref. lelkész. 5. Záró beszéd. Tartja: Végh Endre tanár. 6. Az ev. ref. dalárda énekel.

— Gyilkosság és öngyilkosság. Nagy Albert Lajos, szárazgajtai jómódú földbirtokos felesége: Benkő Lujza, f. hó 19-én megmérgezte s azután ő is mérget ivott; mindketten még aznap este meghaltak. Az eset a községben nagy részvétet és fel-tűnést keltett. Okát hiába fűrközik, mert semmi-némű irást nem hagytak hátra.

— Gróf Mikes zabolai erdőgazdasága és fűrésztelepei r. t. cég alatt szombaton Budapest székhellyel részvénytársaság alakult abból a célból, hogy a gróf Mikes Ármín tulajdonát képező egy Erdélyben, mint Romániában fekvő erdőségek egy részét kihasználja, fűrésztelepeit megszeresse és üzembe tartsa. A szakértőleg 6 és fél millió koronára értékelt társasági vagyonnak alapítókja 5 millió korona teljesen befizetett részvényben állapított meg. Vuk. M. és fia Budapesti cég millió koronával szerepel a részvényaláírók között. Az igazgatóságba beválasztott gróf Mikes Ármín (elnök), báró Szentkereszt Béla, Neumann Ármín, id. Vuk Gyula és Hoffmann J. A felügyelő bizottság tagjai: Dr. Bodor Tivadar, dr. Schmitt Richárd, Schmidt és Császár cég, Jenei Árpád, dr. Székely Ignác. Jogtá-nácsos: Neumann Ármín dr. Ezen átalakítás következtében Gróf Mikes Ármín kiváló szorgalma és munkássága által tekintélyes nivóra emelt, a legmoderndebb berendezéssel ellátott, nagy terjedelmű vállalat, melynek Mikes fő részvényese és vezére marad, új szellemi és anyagi erő forrásokat nyerve, a legelső köz. emelkedett hazai hasonmú vállalatunk között. Időn sikert kívánunk a vállalatnak nem mulasztatjuk el elismerésünket fejezni ki azon székely főúr iránt, aki nemcsak gazdasági, de ipari téren is követendő példát mutat a magyar nagyipar fejlesztésére első sorban hivatott, a tőke és nyers anyaggal rendelkező főurainak. Vajha példáját minél többen követnék. Ez lenne az országra legüdvösebb koalíció.

Kívül fényes, belül rozsdás,
Az én szívem nagyon rostás,
Kedves anygálom!

Kívül rozsdás, belül fényes,
A te szíved nagyon kényes
Kedves galambom!

Ha részvevő szívekre talál a háznál, azok nem nagy lelkiépülésére elmeséli multját, de hozzá teszi: — Igen, de ártatlanul szenvedtem. Mert a tüzet az uram csinálta, s azt mondta, hogy csak vegyem magamra az egész dolgot, s akkor aztán visszavesz magához — mivel azon napon is elhajtott volt a háztól — sőt a felebirtokát is rám iratja, s úgy élünk azután, mint galamb a párjával, gerlice a társával. Azért vállaltam a törvény előtt a veres kacsát. Hanem most már tudom, hogy miért kellett ennek így lenni. Azért, hogy könnyebben szabadul-hasson tőlem az uram. Ugy biztosabban elválasztanak tőle . . . megtanítottak erre rabtársaim.

Más helyen szinte dicsécszik a tetteivel:

— Igen, én voltam a gyújtogató — az uram biztatott rá — mert N. uram pofon ütött!

De hát ki ad hitelt egy félkegyelmű zagyva beszédének, hogy melyik az igazság ebből?

A szolgálatadó gazdák — ilyen nyilatkozatok után — mint a belpoklosan adnak tull a mária-nosz-trai nőn.

Félnek tőle.

Pedig — ha lélektanilag vizsgáljuk szomorú esetét — talán szánalmat érdemelne.

Mert a legnagyobb hibája az volt, hogy — nő-nek, gyámoltalannak született.

Szám. 578/905.

KIADÓ LAKÁS!

A Kovács-szerben
Özv. Fülöp Józsiásné
tulajdonát képező lakás,
mely áll 2 szoba, konyha,
kamara, kúsvár és pincé-
ből a mai naptól haszon-
bérbe több évre

kiadó.

Bővebben értekezhetni
lehet Csizsár Imre szesz-
gyárossal.

78. 1-2.

Pályázati hirdetés.

Lemhényben létesített nyárimo-
nedékház vezetői állásra pályáza-
tot hirdetnek, s felhívom mindazokat,
akik ezen 160 korona javadalma-
zassal egybekötött állást elfoglalni
hajlandók, kellőleg felszerelt kérvé-
nyüket folyó év július hó 1-ig
hozzám adják be. Oklevéllel bíró óvó,
vagy tanítónők előnyben részesülnek.
A szorgalmi idő kezdődik 1905. évi
július 5 en és tart szeptember
hó 5-ig.

Kelt Lemhényben, 1905. június
21-én.

Szánthó Károly,
körjegyző.

(72. 1-2)

ISZÁKOSSÁG nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Coz-po ből
Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartó-
kodásról, mert csodálatos ellenesszennévessé teszi az iszákosságot a szesz-
italt. A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér
avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető
még csak nem is sejtí mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki ismét, sok-sok ezer férfit a
szégyen és becsületlenségtől megmentett, kik később józan polgárok és
ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra, és szeren-
cséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbított.

Az intézet mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kíván-
ják egy próba adagot és egy köszöni írást, kiket telt könyvet díj és költ
ségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról.
Köszöndünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 96 szám.
Vágja ki ezen szelvényt és
küldje meg ma az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, levelezőlapok
10 fillérre bérmentesítendőek.)

COZA INSTITUTE (Dept 96), 62
Chancery Lane, London, Anglia.

(54. 8-10.)

50 évi siker!

Eszei
ARCKENŐCS
és eszei
SZALVATOR-SZAPPAN
eltávolítja a szepit, májfoltot és a bőr összes tisztatlanságát

Valódi csakis a
DIENES C.J. „SZALVATOR”-
gyógytárából

Eszéken, felsőváros:

1 tégely eszei arckenőcs ára	70 fillér és 1 korona.
1 drb Szalvator-szappan	1 korona.
1 tégely kézi paszta	1 „ 20 fillér.

Lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.
Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészektől és megfelelnek tökéletesen
a 71.012. számú B. m. rendeletnek.

Főraktár: BUDAPESTEN:

TÖRÖK JÓZSEF
29 10-10. gyógyszerész
VI., Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

HIRDETÉSEK.
olcsó áron felvétetnek e lap
kiadóhivatalában.

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a legújabb
és legdivatosabb bálí, eljegyzési és esketési meg-
hívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá min-
dennemű alkalmi és más nyomtatványokat
nagyon diszes kiállításban. — Gyászkoszorúk
szallagaira feliratok fekete, arany és ezüst nyo-
mással vagy valódi
ércbetűkkel, melyek
a szallagról soha le
nem hullnak — olcsó
áron eszközöltetnek.

Levelezőlapalbumok.
Emlékkönyvek.

Mindennemű szüksé-
geltető községi, köz-
igazgatási, egyházi
és ügyvédi nyomtat-
ványok mind rak-
táron vannak. * * *

Ima- és énekkönyveket,
ugy katolikusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindennemű kép-, mese- és ál-
moskönyvek, legújabb népdalok nagy raktáron. Mindennemű
tankönyvek, tanszerek és naptárok dus választékban.

A „Székelyföld” kiadóhivatala.

IFJ. JANGSÓ MÓZES

gözerőre berendezett könyv-
nyomdája, könyvkötészete,
papír-, írószer- és könyvke-
szkedése

KÉZDIVÁSÁRHELYT.

a „Jancsó”-féle gyógytár mellett.

A Székelyföld legnagyobb nyomtatványraktára.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek
bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s
azokat kívánatra ellátatom ércsarkokkal,
miáltal azok tisztelegte tartósabbakká válnak.
Bőrárukban nagy választék van raktáron, u. m.:
pénzerszények dohány-, cigaretta-, szivar- és
névjegy-tárcák. Fü-
sük, bajuszkefék. To-
vábbá acél- és nikkell
remontoar zsebórák,
pisztolyok, revolve-
rek, szemüvegek, he-
gedűhurok, evikke-
rek, olvasók, borotvák

Butorraktáromban
mindigállandóan rak-
táron tartok szalon-,
ebédlő- és hálószoba
berendezéseket, vas-
ágyakat, gyermekko-
csikat, ablak carni-
sokat, hajlított és

préselt ületű székeket, chiffonokat, mosdó-, éjjeli-
és étszékényeket, ebédlő és heverő diványokat
matracokat stb., stb., melyeket a jelenleg ujonnan
berendezett asztalos műhelyemben kitűnő száraz
anyagból saját felügyeletem alatt készítettetek s ol-
csó árak mellett boesátok szives rendelkezésre.